
PALUKSEN KYLÄSUUNNITELMA 2004 – 2009 (päivitys)www.palus.fi

1. SISÄLLYSLUETTELO

1. Sisällysluettelo	1
2. Johdanto	2
3. Nykypäivän Palus	3
4. Kylän kehittämistarpeet vuosina 2000 – 2005	5
5. Katse tulevaisuuteen 2004 - 2009	8
6. Organisaatio	12
7. Toimintasuunnitelma 2004 – 2009	14
8. Visio: Palus vuonna 2009 ?	25

2. JOHDANTO

Tässä suunnitelmassa aluksi tarkastellaan vuonna 2000 laadittua kyläsuunnitelmaa. Lähinnä sellaisia kohtia, joissa on tapahtunut muutosta. Todetaan lyhyesti silloin näkyvissä olleet kehittämistarpeet ja tarkastellaan niiden toteutumista. Se on kuitenkin jo mennyttä aikaa ja siksi siihen ei ole syytä pysähtyä vaan katsoa tulevaisuuteen. Niinpä kyläyhdistys onkin tämän vuoden aikana moneen otteeseen peräänkuuluttanut kyläläisiä yhdessä osallistumaan kylän tulevaisuuden suunnitteluun. Kyläläisiä onkin kokoontunut lukuisiin tilaisuuksiin ja työryhmiin, joissa on ideoitu ja jalostettu ajatuksia. Siltä pohjalta on tämä suunnitelma koottu.

Uuden näkökulman suunnittelulle tuo se että Kullaan kunta liittyy Ulvilan kaupunkiin ensi vuoden alusta. Kuntaliitosneuvotteluissa on otettu huomioon kylien kehittäminen. Sitä varten on varattu rahaa, suunnitelmia kuntien päättäjien toimesta on jossakin määrin laadittu ja on palkattu kylien kehittämistä ajamaan kyläasiamies.

Tämä suunnitelma on tarkoitettu yleisiksi suuntaviivoiksi Paluksen kehittämiseksi, mutta myös apuvälineeksi kylän aktiivitoimijoiden ja kyläasiamiehen väliseen yhteistyöhön.

Paluksella 15.10.2004

Yrjö Leppäkorpi

Suunnitelman yhteenkokoaja

p. 044-5829507

3. NYKYPÄIVÄN PALUS

Aluksi käsitellään vanhan, vuonna 2000 laaditun kyläsuunnitelman sisällön muuttuneita tietoja. Kylän historiaa ei käsitellä tässä enää. Nykypäivän Palukseen on joitakin muutoksia tullut, lyhyesti käsitellään ne.

Sijainti

Paluksen kylä sijaitsee Satakunnassa Ulvilan kaupungin luoteisessa kulmassa, rajoittuen Noormarkun kuntaan.

Tieolot

Tiet Palukselle ovat erinomaisessa kunnossa. Viimeksi, vuonna 2002 on päällystetty Palukselta Levanpellon suuntaan johtava tie.

Asutus

Asutukseen ei ole viime vuosina kovin suuria muutoksia tullut. Uudisrakentaminen on ollut melko vähäistä. Vain aivan yksittäisiä omakotitaloja on rakennettu, uusia omakotialueita ei ole syntynyt.

Asumisen viihtyisyyttä on parantanut Torisevanmäen yli ulottuva valaistu tieosuus joka saatiin vuonna 2001

Asukkaita Paluksella on n. 330 ja talouksia n. 130.

Paluksen elinkeinotoiminta

Yrityksiä ja elinkeinonharjoittajia ovat mm.

- muovitehdas Alfaplast Oy
- Autokorjaamo Hannu Vehkaoja,
- Kuorma-autoliikenne P Juvonen ky,
- Kuljetus- ja pakkauspalvelu R Santa-Paavola,
- Kari Saarinen sora ja sepelitoimituksia,
- Järvenpään sora, mursketta ja kaivinkoneurakointia,
- Antero Toivonen kaivinkonetyöt,
- T:mi Kalervo Kankaanpää rakentaminen
- Mäkisen kanala ja kananmunapakkaamo Matti Mäkinen,
- Kampaamo Marjatta Juvonen,
- Paluksenpielen savusaunat,
- Pesula Mattopysäkki Maija Mäkinen,
- Bellus Oy Juhani Lapinmies metallialan työt,
- Mittari- ja laitehuolto P. Nordlund ky,
- Pekka Kankaanpää rapusafarit, ravunviljelylaitos, savusauna,

- Leikkaako Sari ja Jari Kankaanpää,
- Osk. Sata-Aarre Anna-Liisa Nordlund siivous ja kotipalvelua,
- Jussi-Pekka Toivonen polttopuu myynti ja kuljetus.

Näiden esimerkkien lisäksi on useita yrittäjiä, jotka asuvat Paluksella, mutta varsinainen yritystoiminta on muilla paikkakunnilla. Esim.

- Rengasliike U Salminen,
- Matias IMPORT OY/ Sisustus ja maali PINTIS Raimo Torvinen,
- Opastettuja luonto- ja eräretkiä, kalanjalostus Osk. Taitorengas Jarmo Murro,

Yhdistys- ja osuustoiminta

Paluksen nuorisoseura ry. on vanhin kylässä toimivista yhdistyksistä. Nuorisoseura on aktiivinen tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäjä.

Paluksen kyläyhdistys ry. on järjestänyt kyläläisiä yhdistäviä tapahtumia, kuten talkoita, kokkotapaamisia jne.

Paluksen Koulun Ystävät ry. päätehtävä on ollut vaikuttaa siihen että kunta edelleen jatkaa koulua Paluksella.

Paluksen vesiosuuskunta jakaa Kotokankaasta pumpattavaa korkealaatuista pohjavettä Paluslaisille ja onpa verkosto laajentunut viime vuosina Harjunpähänkin.

Kunnalliset palvelut

Kuntaliitoksen jälkeen Kankaalla säilyy palvelupiste kirjaston yhteydessä, mutta pääsääntöisesti asiointi tulee tapahtumaan Ulvilan kaupungintalolla Ulvilan Vanhassakylässä

Paluksella on tällä hetkellä kaksi perhepäivähoitajaa.

Paluksen koulu

Oppilasennusteet ovat olleet varsin synkät ja nykyinen notkahdus oppilasmäärässä on 90-luvun alun syytä.

Alla taulukko jossa oppilasmääräennuste vuosilta -94, -96, -00 ja -04 sekä toteutuma vuosilta 94-04.

	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99	99-00	00-01	01-02	02-03	03-04	04-05	05-06	06-07	07-08	08-09	09-10	10-11
Ennuste -94	25	27	26	20	12	11	8										
Ennuste -96				19	11	11	8	5									
Ennuste -00							11	9	10	12	16	20	25	26			
toteutunut	25	26	24	22	13	12	11	9	13	10							
Uusin ennuste											13	16	19	23	20	25	22

Taulukossa olevat luvut ennusteissa perustuvat kylässä jo asuviin alle kouluikäisten lasten määrään.

4. KYLÄN KEHITTÄMISTARPEITA VUOSINA 2000-2005

Kylällä on jo saatu paljon näkyvää aikaan, mutta paljon on vielä tehtävääkin. Tarkastellaan lyhyesti mitä toimia on vuoden 2000 jälkeen toteutettu.

Markkinointi

Kyläsihteeri markkinoi, on osallistuttu myös joihinkin messuihin ja tapahtumiin.

Koulutus

Järjestettiin atk-koulutusta ja niihin kyläläiset osallistuivat kiinnostuksella.

Tuotteiden kehittäminen

Kylätalon tehokas hyödyntäminen, luokkakokouspakettien kehittäminen, kehittelytyö ei-suunnitelmallista.

Palvelut ja niiden kehittäminen

Kauppa-auto kiertää kylällämme kahdesti viikossa.

Päivähoito

Lasten korkeatasoisen päivähoidon saanti on varmistettu. Kunta on palkanut toisen perhepäivähoitajan.

Kyläsihteeri

Kyläsihteerin palkkaaminen oli merkittävä askel kylän kehittämisessä. Valitettavasti rahoitus Leader+ hankkeena ei toteutunut kuin vuoden ajan. Syyinä oli se että kylällä ei ollut hankkeen edellyttämää omavastuuosuutta rahana riittävästi.

Kyläsihteerin tehtäviin kuului mm. kylätoimiston palvelujen tuottaminen, kylän kokonaisvaltainen kehittäminen, koulutustilaisuuksien järjestäminen, erilaisten tapahtumien järjestely ja markkinointi sekä yhteydenpito eri rahoittajatahoihin ja muihin yhteistyökumppaneihin.

Kylätalon viimeistely

Kylätalon saneeraus on ollut todella iso työ ja siinä ollaan loppusuoralla.

Ympäristö ja maisemointi

Menossa on maisemointisuunnitelman laatiminen kylänraitille.

Palusjärvi

Uimarantaa on kunnostettu ja venelaiturien kehittämistä on jatkettava.

Yhteishengen lisääminen

Yhteishengen yksi ilmenemismuoto on talkoohenki, jota meiltä on löytynyt siinä määrin, että viimeaikainen aktiivinen kylän hyväksi tehty valtava työ on mahdollistunut.

Paluksella yksi yhteishengen lujittaja on Palus-tiedote, joka ilmestyy tarvittaessa, joka tapauksessa useita kertoja vuodessa.

Asukas- ja oppilashankinta

Asukashankinta on jatkettu, tosin tulokset eivät ole olleet kovin hyviä. Monenlaista tonttimaata on aina tarjolla

Tietoverkko

Lännen Puhelin on mahdollistanut laajakaistayhteydet kylän alueelle. Oma tietoverkkoa ei ole mielekästä rakentaa.

Puhelinkuuluvuus

Soneran gsm-kuuluvuus on saatu ajan tasalle linkkimasto Palukselle rakentamalla. Samoin city-puhelinkuuluvuus on mahdollistunut Lännen Puhelimen toimesta rakentamalla entisen linkin tilalle korkeampi masto.

Koulun kunnostus

Paluksen koulun peruskorjaus on käynnistynyt. Räystäät on uusittu, ulkokuuloitus uusittu, ikkunat korjattu, ulko-ovet ja kuistit samoin. Koulu on nyt asiallisessa kunnossa päältäpäin.

Koulun tekniikka ja erikoistuminen

Koulun käyttöön on hankittu kiinteä tietoverkkoyhteys ja koululle on lahjoitettu käytettyjä tietokoneita. Niiden käyttö on kuitenkin ollut vähäistä.

Lasten leikkikenttä

Lasten leikkikenttää koulun pihalla on kyläyhdistyksen ja koulun ystävien toimesta parannettu.

Valoa kansalle

Tievalaistusta on lisätty Hangassuolta yli Torisevanahteen.

Varainhankinta

Kunnalle luvatus lahjakirjan mukainen summa on vuosittain kunnalle maksettu

Kotisivujen kehittäminen

Kylän kotisivut ovat nykyisellään asialliset

5. KATSE TULEVAISUUTEEN 2004-2009

Tulevan toiminnan lähtökohtana on suunnitelman mukainen kehittäminen joustavasti muuttuvat tarpeet huomioon ottaen.

5.4.2004 Paluksen koululla pidettiin ensimmäinen yhteinen tulevaisuusilta, jossa mietittiin sekä kehittämistarpeita että ”haaveiltiin” uusistakin asioista, joiden haluttaisiin kylässämme olevan totta vuonna 2009. Asioita mietittiin yksin ja yhdessä yli 30 hengen voimin. Tuloksena on allaolevat asiakokonaisuudet. Suunnittelu ja ideointi tehdään työryhmissä, joiden yhteyshenkilöt on mainittu asiakokonaisuuksien yhteydessä.

Työryhmien kokoontumisista on tiedotettu kylän www-sivuilla sekä ilmoitustauluilla.

TIE & JOUKKOLIIKENNE 13+
Joukkoliikenne kuntoon (loma-ajat, viikonloput) ++++
Kevyenliikenteenväylä +++ - Torisevanahde → koulu
Teitten parantaminen ja pyörätien rakentaminen (valaistus) ++
Oma Bussi – Kyläbussi ++
(= asiointiliikennettä ja nuorten liikkumista helpottava kutsu- tms. tyyppinen bussi)
Asiointiliikenne + - yhteiskuljetus Ulvilaan, Poriin jne
Liikenneyhteydet + - Ulvilaan, Poriin - Kesäaikanakin (kun ei ole kouluvuoroja)
yht.henk.: Pekka Leino puh. 0505696 424 pekka.leino@nic.fi Ryhmään jo ilmoittautuneet: Hannele Kiilo, Anni Leppäkorpi,

UIMARANNAN KEHITTÄMINEN 11+
Uimaranta ++++ - kehittäminen

Avantouintikeskus +++
Sauna- ja uintikeskus + (ympärivuotinen!)
Uimarannan kehittäminen + <ul style="list-style-type: none"> - Laajennus - Sauna - Kioski - Avantouintimahdollisuus
Viihtyisämpi uimaranta +
Palusjärven ja soramonttujen + hyödyntäminen virkistyskäyttöön (erilaisia palveluita! esim. avantouinti, sauna ja luontopolku)
yht.henk.: Sirpa Hietikko puh. ???, Ryhmään jo ilmoittautuneet: Tuija Molkkari, Emmi-Kaisa Molkkari, Anni Leppäkorpi,

ASUMINEN 6+
Jätevesiasia +++ <ul style="list-style-type: none"> - Yhteiskunta? Kimpassa? Yksinkö?
Tonttipolitiikka uusiksi ++ <ul style="list-style-type: none"> - Tontit 1 €/kpl - 1 v. vesi ilmaiseksi
Vuokrarivitalo +
yht.henk. E. Kivimäki puh. ??? Ryhmään jo ilmoittautuneet: A. Santala, S. Santala,

KYLÄTALO 5 +
Nuorisotila ++ (Kylätalolle?)
Monitoimitila/Kurssikeskus/ Majatalo täysillä palveluilla (kylätalo) +
Kahvila + <ul style="list-style-type: none"> - Nettikahvila - Kaikenikäisille - Topakka emäntä kahvilaan
Kylätalon kehittämien + <ul style="list-style-type: none"> - Astiat - Keittiö kuntoon
Yht.henk. Tuija Molkkari puh. 0500-997 530 Ryhmään jo ilmoittautuneet: Joonas Molkkari, Emmi-Kaisa Molkkari, Anni leppäkorpi, Sirpa Hietikko,

LUONTO & ELÄIMET 4+
Vaellusreitti ++ - Palusjärvi - Katoperän lähde - Hakapään I. Mallatin lahti - jne...
Palusjärven lintujensuojelualue + - Lintutornit - Vuokraveneet kuljetukseen
Palusjärven kalakanta + - Istutukset
yht.henk.: Jari Hietikko puh. ????

PALUS TUNNETUKSI 4+
Palus ”Festivaali” +++ - Kesäteatteri - Soututapahtuma - Palus- <u>Henkilö!</u>
Iltamafestivaalit +
yht.henk.: Yrjö Leppäkorpi puh. ??? Ryhmään jo ilmoittautuneet: Marjut Saarinen, Hannele Kiilo,

PALVELUT 4+
Palvelut ++ - Vanhanakin voi asua kotona - talonmies - ateriapalvelut - rivitalo
Elämyksellinen koulu ++
Yht.henkilö: Hannele Kiilo puh. ??? Ryhmään jo ilmoittautuneet:

HARRASTUMAHDOLLISUUKSIEN KEHITTÄMIEN 3+
Harrastusmahdollisuuksien kehittäminen (talat/välineet) +
Humppatanssit kylätalolle + (jotta nuorisokin oppii tanssimaan) PalusGYM kylätalon yläkertaan (jotta paluslaisilla olisi parempi kunto kuin muulla Kullaalla)

Leikkikenttä ja urheilupaikkojen kunostus +
Yht.henkilö: Irina Leppäkorpi puh. ??? Ryhmään jo ilmoittautuneet: Emmi-Kaisa Molkkari, Joonas Molkkari, Tuija Molkkari, Sirpa Hietikko,

MUITA ESITETTYJÄ AJATUKSIA PALUKSEN KEHITTÄMISEKSI:

- Katuvalot kylän keskustaan laajemmin ja Harjakankaan suuntaan
- Julkinen liikenne: miten viikonloppuisin hoidetaan
- Vanhatie/Alhontie kuntoon: Kaava-alue, asfalttia
- Retkeily- ja pyöräreittien solmukohta (yhteismarkkinointi muiden kylien kanssa)
- Viemäröinti: Kaikkia talouksia hyödyntävä
- Yhdistetty Kioski-Kahvila-Suoramyyntipiste
- Leirintäalue (järven lähellä)
- Kesäkioski/kauppa
- Laajempi leikkikenttä (liukumäki, karusellit, keinut, ponkku yms.)
- Kenkä- ja vaatekauppa
- Koulu vakinaisella opettajalla ja esikoululla
- Uutta yritystoimintaa: mm. hieroja, suoramyynti, kahvia/kioski
- Yhteistyö muiden kylien kanssa: kilpailut, retket yms.
- Kuljetus Palus-kauppa-Plaus
- Koululle maalämpöä joesta
- Soramontut → toimintaa... esim. talvilaskettelua, kesällä taidekursseja jne...

6. ORGANISAATIO

Kyläsuunnitelmassa mainittujen kehittämiskohteiden käytännön toteutusta varten on kylän yhdistysten ja kyläläisten yhteistyö perusedellytys. Kyläasiamiehen saaminen palkalliseksi toimijaksi Ulvilaan, mahdollistaa monien asioiden nopeamman etenemisen. Se ei tarkoita sitä ettei talkootyötä enää tarvita. Talkootyön tarve on olemassa edelleen ideoita kehiteltäessä, suuntaviivoja päätettäessä ja erilaisten tapahtumien toteutuksen yhteydessä. Mutta käytännön juoksevien asioiden hoitamisessa ja asioiden valmistelussa kyläasiamies on erinomainen apu. Hankerahoitusten valmistelussa on kyläasiamiehestä erittäin paljon hyötyä. Hankerahoituksella voidaan työllistää useitakin kyläläisiä.

Päätöksenteossa tarvitaan toimivia yhdistyksiä ja yhdistysten hallituksia ja säännöllisiä jäsenkokouksia, mutta erityisen tarpeellista on jatkuva yhteistyö ja työnjaosta sopiminen yhdistysten kesken. Tähän on yhdistysten puheenjohtajien ”johtoryhmä” paikallaan. Puheenjohtajien tulee kuitenkin muistaa että he eivät ole kaiken tekeviä, vaan että kullekin aiheelle ja asialle pitää nimetä tekijät, työryhmä. Tärkeää on aina nimetä myös työryhmille vetäjät.

Aktiivitoimijoiden joukkoa pitää jatkuvasti kannustaa ja tukea. Jos muut eivät huomaa antaa kiitosta ja kehuja, on se tehtävä itse. Väsymisen välttämiseksi työryhmien rakenne kannattaa sopia sellaiseksi että se mahdollistaa sapattikausien pitämisen elämäntilanteen mukaan.

Vuoden 2004 huhtikuulta alkaen työryhmät ovat olleet seuraavat:

1. Tie- ja joukkoliikenne
 - a. vetäjä Pekka Leino
2. Uimarannan kehittäminen
 - a. vetäjä Sirpa Hietikko
3. Palvelut ja asuminen
 - a. vetäjä Simo Santala
4. Kylätalo
 - a. vetäjä Tuija Molkkari
5. Luonto ja eläimet

-
- a. vetäjä Jari Hietikko
- 6. Palus tunnetuksi
 - a. vetäjä Yrjö Leppäkorpi
 - 7. Harrastusmahdollisuuksien kehittäminen
 - a. vetäjä Irina Leppäkorpi

Nämä työryhmät ovat kokoontuneet useita kertoja erikseen ja useita kertoja yhdessä. Näiden kokoontumisten ja 12.10.2004 järjestetyn kyläläisten kokouksen tuloksena on koottu seuraavassa kappaleessa esitettävä ”Paluslaisten hankesuunnitelmia”.

Tärkeää on että yhdistykset erikseen ja yhteistyössä kokoontuvat ja sopivat jatkuvasta kehittämisestä. Tässä asiassa yhdistysten puheenjohtajat ovat avainasemassa.

7. TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2004 – 2009

Paluslaisten hanke-ehdotuksia

lokakuu 2004

Aluksi

Nämä hanke-ehdotukset eivät ole toteutukseen asti valmisteltuja suunnitelmia, vaan ne on tarkoitettu suunnitelmien pohjaksi. Näitä on tarkoitettu toteuttaa hyvin erilaisten toimien kautta. Ajattelua ei pidä missään nimessä rajoittaa koskemaan pelkästään kylien kehittämiseen tarkoitettujen rahoitusten alle, vaan näitä ajatuksia on tarkoitettu toteuttaa erilaisilla projektirahoituksilla, läänin, opetusministeriön, te-keskuksen, kaupungin, tielaitoksen, toimintaryhmien, yritysten, yleishyödyllisten yhteisöjen jne.. rahoituksella, sekä tietenkin myös yhdistymisavustuksella.

Näillä ehdotuksilla ei ole tarkoitettu rajoittaa muuta kautta tulevien hankkeiden toteutumista.

Koska nämä esitykset eivät ole valmiita suunnitelmia, vaan osa ehdotuksista sisältää aluksi suunnitteluvaiheen, pidämme erittäin tärkeänä että suunnittelija, oli se mistä organisaatiosta tahansa, käy jo aikaisessa vaiheessa keskustelua kyläläisten kanssa - avoimesti. Onnistuneen toteutuksen eräänlaisena kulmakivenä, perustana, on myös kylien välinen yhteistoiminta. Tarkoituksena on myös saada runsaasti julkisuutta ja koska on erilaisista kehittämistoimista kysymys, julkisuus on tietenkin myönteistä.

Tässä vaiheessa meillä on ehdottaa kahdeksaa kehittämiskohdetta. Seuraavana esitämme ne hyvin tiiviinä yhteenvetona. Meillä on jokaisen kohdan taustalle mietittynä iso joukko pieniä ja suuria toimenpiteitä, joilla voidaan edetä, mutta ne lienee syytä käsitellä siinä vaiheessa kun näitä syvemmillä käsitellään.

Kehittämiskohteet:

1. Kylän liikuntapaikkojen ajanmukaistaminen.

Tavoitteena on saada kylän liikuntapaikat liikunnanharrastajien ja koulun oppilaiden liikunnanopetuksen tarpeita vastaavaan kuntoon

2. Uimarannan kehittäminen

Tavoitteena olisi pidettävä sitä että Palusjärven uimaranta on Ulvilan vetovoimaisin kesäkeidas viiden vuoden kuluttua.

3. Kylätalon kehittäminen

Tavoitteena on että Kylätalon käyttö on mahdollisimman laaja-alaista, ja että se palvelee kaikkia ikäluokkia monitoimitilana.

4. Luontomatkailun kehittäminen

Tavoitteena on Paluksen alueen liittäminen kiinteäksi ja aktiiviseksi osaksi Satakuntalaista luontomatkailukokonaisuutta.

5. Kulkuyhteydet ja turvallinen liikkuminen

Tavoitteena on että paluslaisten ja eri reittien varrella olevien asukkaiden mahdollisuus julkisten kulkuyhteyksien käyttöön oleellisesti parantuisi ja että kulkuyhteyksien puute lähiseudun tärkeisiin keskuksiin ei muodosta estettä kylässä asumiselle ja että kylän sisäinen, kevyt liikenne olisi turvallista.

6. Asuminen ja palvelut

Tavoitteena on että Palus on hyvä paikka asua vauvasta vanhukseen. Palvelutason pitää olla riittävä siihen että Paluksen valitsee asuinpaikakseen vuosittain usea omakotirakentaja

7. Kylän maisemanhoitosuunnitelman tekeminen ja toteuttaminen

Maisemanhoitosuunnitelman tavoitteena on varmistaa luonnon monimuotoisuuden säilyminen, kartoittaa olemassa olevat maisemavauriot ja maisemaa uhkaavat tekijät sekä luoda hoitoa ohjaava asiakirja.

8. Ollaan positiivisella tavalla näkyvissä

Tavoitteena on että Palus tunnetaan ja että satakuntalaisten keskuudessa tiedetään kylän sijainti ja osataan yhdistää kylän nimeen jokin asia, tapahtuma tai saavutus.

Nämä kahdeksan kehittämiskohdetta muodostavat rungon kylän kehittämiseksi ja ne perustuvat syksyn 2004 aikana tehtyyn kyläsuunnitelman päivitykseen.

Jokaiseen kehittämiskohtaan meillä on mietittynä toimenpiteitä, osaan toimenpiteistä on olemassa kustannusarvio, ja aikataulu on kullekin kohteelle määriteltä. Toteuttamisjärjestys on mietittynä ja myös kunkin kohteen tärkeysjärjestys. Kukin kohde on joustavasti edelleen kehiteltävissä ja kohteita voidaan yhdistää ja/tai pilkkoa.

Koska toimenpiteet ovat hyvin erilaisia ja on järkevää hankkia rahoitusta eri tahoilta, ehdotamme organisointimallia seuraavasti.

Hallinnointi olisi Ulvilan kaupungin toimesta. Ulvila hakee eri tahoilta projektirahoitusta ja palkkaa henkilön(t) koordinoimaan kehittämistä. Kaikki rahaliikenne kulkee Ulvilan kaupungin taloustoimiston kautta ja hankkeita seurataan projekti- ja työnumeroiden avulla. Kyläläiset tekevät talkootyötä, mutta se olisi ”näkyvän” työn tekemistä ei paperinpyörityä. Kokonaisuus voi muodostua lukuisista erillisistä hankkeista joita sitten palkatut henkilöt yhteistyössä kyläasiamiehen kanssa koordinoivat. Samat henkilöt voivat koordinoida muidenkin kylien hankkeita.

Kokonaisuudelle(kaikille koordinoitaville hankkeille yhteinen) ohjaus/tukiryhmä, johon kuuluu edustaja jokaisesta mukana olevasta kylästä. Kullekin yksittäiselle hankkeelle tukiryhmä kohteena olevasta kylästä.

Paluksen kylä.

1. Kylän liikuntapaikkojen ajanmukaistaminen

1.1. Tavoite

- 1.1.1. Kylän liikuntapaikat saadaan liikunnanharrastajien ja koulun oppilaiden liikunnanopetuksen tarpeita vastaavaan kuntoon

1.2. Toimenpiteet

- 1.2.1. kuularinki
- 1.2.2. pituushyppypaikka hiekkasuojineen
- 1.2.3. korkeushyppypaikka patjoineen +
- 1.2.4. koripallotelineet
- 1.2.5. jääkaukalon ja muidenkin liikuntapaikkojen sijoittamisselvitys ++
- 1.2.6. tenniskenttä
- 1.2.7. sulkapallokenttä
- 1.2.8. jalkapallokenttä kuntoon +++
 - 1.2.8.1. salaojitus
 - 1.2.8.2. keskiojan täyttö
 - 1.2.8.3. maalit ja verkot
 - 1.2.8.4. huoltokatos penkkeineen
- 1.2.9. lentopallokenttä tarvikkeineen ++++
- 1.2.10. pururadan kunnostus ++++
- 1.2.11. hiihtolatujen kunnostus ja lisääminen ++++
 - 1.2.11.1. latupohjat raivattava
 - 1.2.11.2. siltoja rakennettava
 - 1.2.11.3. moottorikelkka käyttöön latuhöyläneen

1.3. Aikataulu

- 1.3.1. vuoden 2005 loppuun mennessä

1.4. Kustannusarvio

- 1.4.1. karkea arvio 30000 €

1.5. Rahoitus

- 1.5.1. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 4. virkistys- ja vapaa-ajankohteet, Kullaan alueen liikuntapaikkojen kunnostaminen
- 1.5.2. Ulvilan kaupungin budjettiin varattavasta urheilupaikkojen kunnostamismäärärahasta
- 1.5.3. ym hankkeet

2. Uimarannan kehittäminen

2.1. Tavoite

- 2.1.1. Palusjärven uimaranta on Ulvilan vetovoimaisin kesäkeidas

2.2. Toimenpiteet

- 2.2.1. suunnitelman laatiminen alueesta ++++
- 2.2.2. alueelle johtava tie kuntoon
- 2.2.3. oleskelualueet
- 2.2.4. lasten leikkipaikka
- 2.2.5. opasteet tarvitaan
- 2.2.6. pensaikkojen raivaukset

- 2.2.7. piknik-nurmikko koivikkoon
- 2.2.8. ei autolla uimarannalle, portti estämään vapaan liikkumisen
- 2.2.9. parkkipaikka mäentöyräälle tai vieläkin kauemmas
- 2.2.10. ulkokuuressin ankkuroiminen peruskallioon
- 2.2.11. jätehuolto kuntoon +
- 2.2.12. penkkejä, istumapaikkoja
- 2.2.13. hiekkaa, hiekkaa, hiekkaa = lähes kuin Yyterissä
- 2.2.14. matonpesupaikka kuntoon,ei vesiä järveen +++
- 2.2.15. venelaiturit kuntoon +++
- 2.2.16. veneenlaskupaikka kuntoon
- 2.2.17. avantouintikeskus ++
 - 2.2.17.1. saunat, pukuhuoneet
 - 2.2.17.2. vesijohto, viemärointi ja sähköistys
- 2.2.18. kioski, kesäkahvila ++
- 2.2.19. hoitosopimus alueen hoidosta
 - 2.2.19.1. kioskin, kahvilan hoito
 - 2.2.19.2. saunojen, pesu- ja pukuhuoneiden hoito
 - 2.2.19.3. vene-, kalastusväline-ym.vuokraukset
 - 2.2.19.4. venepaikkojen varaukset
 - 2.2.19.5. ruohonleikkaus
 - 2.2.19.6. valvonta ++

2.3. Aikataulu

- 2.3.1. suunnittelutyö vuoden 2005 loppuun mennessä
- 2.3.2. toteutus vuoden 2005 ja 2006 aikana ja siitä eteenpäin

2.4. Kustannusarvio

- 2.4.1. karkea arvio investoinnit 90000 €
- 2.4.2. vuotuiset käyttökustannukset (hoitosopimus) 35000 €

2.5. Rahoitus

- 2.5.1. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 3. matkailu, Kullaan matkailupalvelujen kehittäminen
- 2.5.2. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 4. virkistys- ja vapaa-ajankohteet, Kullaan alueen leikkikenttien ja uimapaikkojen kunnostaminen
- 2.5.3. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 11. ympäristökohteet
- 2.5.4. Ulvilan kaupungin budjettiin varattavasta urheilupaikkojen kunnostaminen-määrärahasista
- 2.5.5. Ulvilan kaupungin budjettiin varattavasta virkistysalueiden ylläpito-määrärahasista

3. Kylätalon kehittäminen

3.1. Tavoite

- 3.1.1. Kylätalon käyttö mahdollisimman laajaksi kaikkia ikäluokkia palvelevaksi monitoimitilaksi

3.2. Toimenpiteet

- 3.2.1. Kesä/nettikahvila ++
 - 3.2.1.1. Nuorten työllistäminen
 - 3.2.1.2. Terassin rakentaminen

- 3.2.1.3. Pysyvä Lotta Svärd –näyttely
- 3.2.2. Hankinnat +++++
 - 3.2.2.1. astiasto (200 hengelle)
 - 3.2.2.2. pöytäliinat
 - 3.2.2.3. astianpesukone
- 3.2.3. Juhla- ja kokoustila
 - 3.2.3.1. lämmitys ympärivuotiseksi ++
 - 3.2.3.2. helposti siirrettävät kalusteet
- 3.2.4. Galleria
 - 3.2.4.1. Sali näyttelytilana, näytteille asettamisvalmiudet
- 3.2.5. Bingo-illat
 - 3.2.5.1. Bingovälineistön hankinta
- 3.2.6. Palkkipaikan kunnostus
- 3.2.7. Pihaan minigolf
- 3.2.8. Kunto/jumppasali
 - 3.2.8.1. nostopenkki
 - 3.2.8.2. kaksi tankoa+telineet
 - 3.2.8.3. vinopenkki
 - 3.2.8.4. käsipainot
 - 3.2.8.5. voimistelumatot
 - 3.2.8.6. suojamatot
 - 3.2.8.7. nyrkkeilyssäki+hanskat
 - 3.2.8.8. leuanvetotanko
- 3.2.9. Sählysali ++
 - 3.2.9.1. Sali sählytilana, pelitilan asettamisvalmiudet
- 3.2.10. Tanssit
 - 3.2.10.1. Tanssikurssien järjestäminen

3.3. Aikataulu

- 3.3.1. Suunnittelu vuoden 2005 loppuun mennessä
- 3.3.2. Toteutus vuosien 2005-2009 aikana

3.4. Kustannukset

- 3.4.1. alkuinvestointina 20000 €
- 3.4.2. vuosikustannuksina 5000 €

3.5. Rahoitus

- 3.5.1. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 3. matkailu, Kullaan matkailupalvelujen kehittäminen
- 3.5.2. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 4. virkistys- ja vapaa-ajankohteet, Kullaan alueen leikkikenttien ja uimapaikkojen kunnostaminen
- 3.5.3. Suomen kotiseutuliitolta
- 3.5.4. Opetusministeriöltä
- 3.5.5. Ulvilan kaupungin budjettiin varattavasta virkistyspaikkojen ylläpito-määrärahasta

4. Luontomatkailun kehittäminen

4.1. Tavoite

- 4.1.1. Paluksen alueen liittäminen kiinteäksi ja aktiiviseksi osaksi Satakuntalaista luontomatkailukokonaisuutta

4.2. Toimenpiteet

- 4.2.1. soramontut virkistyskäyttöön +++++
 - 4.2.1.1. asiantuntijan perehdyttäminen alustavasti aiheeseen
 - 4.2.1.2. suunnitelman laatiminen alueesta
 - 4.2.1.2.1. uimamonttu
 - 4.2.1.2.2. hyppytorni
 - 4.2.1.2.3. liukumäki
 - 4.2.1.2.4. lastenallas
 - 4.2.1.2.5. sauna- ja pukeutumistilat
 - 4.2.1.2.6. huoltorakennus
 - 4.2.1.2.7. melonta-, sukellus-,jne koulutus piste
 - 4.2.1.2.8. mökkivuokraus
 - 4.2.1.2.9. leirintämahdollisuus
- 4.2.2. melontareitit +++++
 - 4.2.2.1. palusjärvi-tyvijärvi-pyhäjärvi-leineperi
 - 4.2.2.2. taukopaikat reittien varrelle
- 4.2.3. patikkareititys +++
 - 4.2.3.1. joutsijärvi-palusjärvi-pyhäjärvi-leineperi-kaasmarkku
 - 4.2.3.2. taukopaikat, laavut, autiotuvat
 - 4.2.3.3. opastuspiste
- 4.2.4. moottorikelkkareititys
 - 4.2.4.1. mönkijöitäkin varten
- 4.2.5. pyöräilyreitit
- 4.2.6. lintutornit +
 - 4.2.6.1. palusjärvi, palojärvi, pyhäjärvi
- 4.2.7. esitteet ja kartat +++

4.3. Aikataulu

- 4.3.1. suunnittelutyö vuoden 2006 loppuun mennessä
- 4.3.2. toteutus vuoden 2005 - 2009 välisenä aikana

4.4. Kustannusarvio

- 4.4.1. karkea arvio investoinnit 200000 €
- 4.4.2. vuotuiset käyttökustannukset (hoitosopimus) 25000 €

4.5. Rahoitus

- 4.5.1. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 3. matkailu, Kullaan matkailupalvelujen kehittäminen
- 4.5.2. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 4. virkistys- ja vapaa-ajankohteet, Kullaan alueen leikkikenttien ja uimapaikkojen kunnostaminen
- 4.5.3. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 11. ympäristökohteet.
- 4.5.4. Ulvilan kaupungin budjettiin varattavasta virkistyspaikkojen ylläpito-määrärahasta

5. Kulkuyhteydet ja turvallinen liikkuminen

5.1. Tavoite

- 5.1.1. Tavoitteena on paluslaisten ja eri reittien varrella olevien asukkaiden mahdollisuus julkisten kulkuyhteyksien käyttöön oleellisesti parantuisi ja että kulkuyhteyksien puute lähiseudun tärkeisiin keskuksiin ei muodosta estettä kylässä asumiselle ja että kylän sisäinen, kevyt liikenne olisi turvallista.

5.2. Toimenpiteet

- 5.2.1. julkinen liikennöinti +++++
 - 5.2.1.1. pori ja ulvila
 - 5.2.1.2. koulukuljetuksien mukana
 - 5.2.1.3. kouluaikeiden ulkopuolellakin (vkl ja lomaaikoina)
 - 5.2.1.4. kutsutaksi
 - 5.2.1.5. liikekeskusyhteydet
 - 5.2.1.6. katokset bussipysäkeille
- 5.2.2. kevytliikenneväylät +++
 - 5.2.2.1. ulvilan rajalta vanhatien alkuun
 - 5.2.2.2. pientareen levennys tai pyörätie
 - 5.2.2.3. valaistus
- 5.2.3. vanhatie
 - 5.2.3.1. tien luokitus uusiksi, hoitovastuu kunnalle tai tielaitokselle
 - 5.2.3.2. valaistus +
- 5.2.4. noormarkuntie, alhontie ja peräalhontie
 - 5.2.4.1. valaistus
- 5.2.5. yksityistiet +++
 - 5.2.5.1. yksiköiminen

5.3. Aikataulu

- 5.3.1. suunnittelutyö vuoden 2005 loppuun mennessä
- 5.3.2. toteutus vuoden 2005 - 2009 välisenä aikana

5.4. Kustannusarvio

- 5.4.1. karkea arvio investoinnit 20000 € (ilman kevytväylää)
- 5.4.2. kevytväyläinvestointi xxxxx €
- 5.4.3. vuotuiset käyttökustannukset 10000 €

5.5. Rahoitus

- 5.5.1. tiehallinto (valtio)
- 5.5.2. EAKR
- 4.5.5. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 5. kylien kehittäminen, Kullaan alueen kylien kehittäminen
- 5.5.3. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 9, liikenneväyläkohteiden kunnostus, kevyen liikenteen järjestelyt, yksityisteiden perusparannukset, tievalaistus.

6. Asuminen ja palvelut

6.1. Tavoite

- 6.1.1. Tavoite on että Palus on hyvä paikka asua vauvasta vanhukseseen. Palvelutason pitää olla riittävä siihen että Paluksen valitsee asuinpaikakseen vuosittain usea omakotirakentaja

6.2. Toimenpiteet

- 6.2.1.1. markkinointi
 - 6.2.1.1.1. nettisivut
 - 6.2.1.1.2. tonttikartta
 - 6.2.1.1.3. lahjakortti tontin ostajalle
- 6.2.1.2. huolehditaan riittävästä joukkoliikenneyhteyksistä +++++
- 6.2.1.3. mahdollistetaan kioskin/kesäkaupan ylläpito

- 6.2.1.4. pidetään riittävä päivähoidokapasiteetti omassa kylässä
- 6.2.1.5. ryhmis
- 6.2.1.6. iltapäiväkerho
- 6.2.1.7. viemäriverkoston rakentaminen tai
- 6.2.1.8. jätevesiremontin avustus +
 - 6.2.1.8.1. taloutta kohden yhdistymisavustuksen vesi- ja viemärihankkeisiin varattu summa jakamalla kullaalaisten talouksien määrällä
- 6.2.1.9. kehitetään kyläkoulua +++++
 - 6.2.1.9.1. sisätilaremontti
 - 6.2.1.9.2. kyläkoulu olleellisena osana kylän jatkuvaa kehittävää toimintaa
 - 6.2.1.9.3. kaksiohjelmaiseksi
 - 6.2.1.9.4. erikoistutaan jonkin teeman alle, ratsastusko ?
- 6.2.1.10. viriketoimintaa ++++
 - 6.2.1.10.1. nuorisolle
 - 6.2.1.10.2. vanhuksille
 - 6.2.1.10.3. kurseja, kädentaitoja
- 6.2.1.11. ruokaa
 - 6.2.1.11.1. pitopalvelu
 - 6.2.1.11.2. vanhusten ateriapalvelu
 - 6.2.1.11.3. lounaspaikka

6.3. Aikataulu

- 6.3.1. suunnittelutyö vuoden 2005 loppuun mennessä
- 6.3.2. toteutus vuoden 2005-2009 välisenä aikana

6.4. Kustannusarvio

- 6.4.1. karkea arvio investoinnit 100000 €

6.5. Rahoitus

- 6.5.1. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 2. tiedotus- ja markkinointitoiminta
- 6.5.2. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 6. vesi- ja viemärihankkeet
- 6.5.3. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 8. terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut
- 6.5.4. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 7. koulukohteet
- 6.5.5. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 10. kiinteistökohteet

7. Kylän maisemanhoitosuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen

7.1. Tavoitteet

- 7.1.1. Maisemanhoitosuunnitelman tarkoituksena on kartoittaa alueet, joilla luonnon monimuotoisuuden säilyminen vaatii erityisiä hoitotoimenpiteitä, kartoittaa olemassa olevat maisemavauriot, maisemallisesti tärkeitä näkymiä peittävä kasvillisuus sekä maisemaa uhkaavat tekijät, jotka voivat tulevaisuudessa heikentää olemassa olevia arvoja.
- 7.1.2. Tavoitteena on myös luoda hoitoa ohjaava asiakirja, jonka avulla sekä yksittäinen asukas että suurempi ”talkooporukka” pystyy huomioimaan ja toiminnallaan edesauttamaan viihtyisän maiseman säilymiseen/ luomiseen..

7.2. Toimenpiteet

- 7.2.1. Palusjärven uimarannan suunnitelmaselostus ++++
 - 7.2.1.1. Autopaikoitus
 - 7.2.1.2. Polkuverkosto

-
- 7.2.1.3. Laiturit ja venepaikat
 - 7.2.1.4. Levähdys- ja näköalapaikat
 - 7.2.1.5. Kokkopaikka
 - 7.2.1.6. (Maisemavaurioiden korjaaminen)
 - 7.2.1.7. Kasvillisuus
 - 7.2.1.8. Alueen hoitosuunnitelma (puiden kuntokartoitukset, raivattavat alueet...)
 - 7.2.2. Hiekkakuoppien maisemoinnin suunnitelmaselostus
 - 7.2.2.1. Paikoitusalue
 - 7.2.2.2. Levähdys- ja kokoontumispaikka
 - 7.2.2.3. Toiminnot
 - 7.2.2.4. Polkuverkostot ja tiet
 - 7.2.2.5. Maisemavaurioiden korjaaminen
 - 7.2.2.6. Näkymät Kullaantieltä
 - 7.2.2.7. Kasvillisuus
 - 7.2.2.8. Alueen hoitosuunnitelma (puiden kuntokartoitukset, raivattavat alueet...)
 - 7.2.3. Kylätalon ympäristö
 - 7.2.3.1. Autopaikoitus
 - 7.2.3.2. Polku- ja tieverkostot
 - 7.2.3.3. Yhteisten toimintojen alueet
 - 7.2.3.4. Puiden kuntokartoitus ja hoitosuunnitelma
 - 7.2.3.5. Kasvillisuussuunnitelma
 - 7.2.3.6. Alueen hoitosuunnitelma (puiden kuntokartoitukset, raivattavat alueet...)
 - 7.2.4. Paluksen koulun ala-asteen ympäristö
 - 7.2.4.1. Autopaikoitus
 - 7.2.4.2. Leikkipaikat +
 - 7.2.4.3. Urheilupaikat
 - 7.2.4.4. Kasvillisuussuunnitelma
 - 7.2.4.5. Alueen hoitosuunnitelma (puiden kuntokartoitukset, raivattavat alueet...)
 - 7.2.5. Paluksen kyläraitti ++++
 - 7.2.5.1. Vanhan rakennuskannan inventointi
 - 7.2.5.2. Kasvillisuus
 - 7.2.5.3. Näkymät tärkeille kohteille
 - 7.2.5.4. Silta
 - 7.2.5.5. Alueen hoitosuunnitelma (puiden kuntokartoitukset, raivattavat alueet...)
 - 7.2.6. Ohjaava opaskirjanen ++

7.3. Aikataulu

- 7.3.1. suunnittelutyö vuoden 2005 loppuun mennessä
- 7.3.2. toteutus vuoden 2006-2009 välisenä aikana

7.4. Kustannusarvio

- 7.4.1. karkea arvio investoinnit 70000 €

7.5. Rahoitus

- 7.5.1. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 3. matkailu, Kullaan matkailupalvelujen kehittäminen
- 7.5.2. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 10. kiinteistökohteet
- 7.5.3. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 11. ympäristökohteet
- 7.5.4. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 5, kylien kehittäminen

8. Ollaan näkyvissä

8.1. Tavoite

8.1.1. Tavoite on että Palus tunnetaan ja että satakuntalaisten keskuudessa tiedetään kylän sijainti ja osataan yhdistää kylän nimeen jokin asia, tapahtuma tai saavutus.

8.2. Toimenpiteet

- 8.2.1.1. markkinointi ++++
- 8.2.1.1.1. nettisivut
- 8.2.1.1.2. tonttikartta
- 8.2.1.2. tapahtumat ++++++
- 8.2.1.2.1. kummitusten yö
- 8.2.1.2.2. kyläpäivät
- 8.2.1.2.3. hiihtokilpailut
- 8.2.1.2.4. ja kaikenmoista älytöntä kans
- 8.2.1.3. tiedottaminen ++++++
- 8.2.1.3.1. hankkeiden etenemisestä
- 8.2.1.3.2. kesäkeitaasta (Las Palus)
- 8.2.1.3.3. luonnosta
- 8.2.1.3.4. kaikista hyvistä saavutuksista

8.3. Aikataulu

- 8.3.1. suunnittelutyö vuoden 2005 loppuun mennessä
- 8.3.2. toteutus vuoden 2005-2009 välisenä aikana

8.4. Kustannusarvio

- 8.4.1. karkea arvio investoinnit 10000 €
- 8.4.2. vuotuiset kustannukset 5000 €

8.5. Rahoitus

- 8.5.1. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 3. matkailu, Kullaan matkailupalvelujen kehittäminen
- 8.5.2. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 2. tiedotustoiminta
- 8.5.3. Yhdistymissopimuksen tiedotteen kohta 5, kylien kehittäminen

Kyläkokouksessa 12.10.2004 osallistujat nostivat etusijalle monia asioita. Niitä ei ole listattu mihinkään tärkeysjärjestykseen, mutta rivin lopussa olevat +++merkit kertonevat jotakin.

8. VISIO: PALUS VUONNA 2009?

Aika näyttää mitkä kyläsuunnitelmassa esitetyt kehittämistoimenpiteet ovat realistisia ja toteuttamiskelpoisia ja mitkä niistä pystytään toteuttamaan. Niiden myötä kylällemme tavoitellaan uusia asukkaita ja elinkeinotoimintaa sekä kaikenlaisen toiminnan vilkastumista että monipuolistumista.

Palus-malli voisi olla sellainen tavoitetila, malli, jossa yhteisiin sovittuihin arvoihin perustuen kylän asukkaat elävät tyytyväisinä ja aktiivisina.

Visio:

...”Vuonna 2009 kylällämme on n. 370 asukasta. Etätyökeskuksessa työskentelee kyläsihteeri, joka hoitaa kylän monien juoksevien asioiden hoidon lisäksi kehittämisen koordinointia. Kyläsihteerin kanssa etätyökeskuksessa työskentelee viisi henkilöä, joiden toimeksiantajina on yrityksiä lähikaupungista aina kaukoitää ja uutta mannerta myöden.

Kylään rakennettu vuokratotalo on saanut lapsiperheitä asukkaikseen ja osa niistä perheistä rakentaa itselleen omakotitaloa, joka vapauttaa taas vuokra-asunnon uudelle lapsiperheelle. Toinen rakennettu rivitalo toimii vanhusten palvelutalona. Näihin asuntoihin onkin muuttanut muutama isommasta omakotitalosta luopunut henkilö, ja se on mahdollistanut lapsiperheille hankkia vanhemman ja isomman asunnon. Uusia omakotitaloja on rakennettu kylään 3-4 kpl vuosittain. Lisääntyneiden lapsiperheiden aiheuttama päivähoitotarve on hoidettu toisella perhepäivähoitajalla ja kolmannen palkkaaminen on lähiaikoina tarpeen. Uusi leikkikenttä on kovassa käytössä.

Kylässä toimii kotipalvelua harjoittava yritys, joka hoitaa vanhusten palvelutalon lisäksi monien perheiden ruokahuollon ja siivouksen. Kylälle perustetusta palvelukioskista saa elintarvikkeiden lisäksi monia muita palveluja. Kylässä on yrittäjien toiminta verkottunut yhteistyössä tehdyn markkinoinnin lisäksi myös toiminnallisen yhteistyön tasolle. Kylässä toimii sisällöntuotantoa internetiin tuottavia henkilöitä.

Kylän koulu on löytänyt oman erityisteeman, joka tuo oppilaita myös kylän ulkopuolelta. Opettajia on kaksi, oppilaita 30 ja myös esikouluopetus tapahtuu omassa kylässä. Osa koulunkäynnistä tapahtuu kotoa käsin etäopetuksena, johon tehokas tietoverkko antaa mahdollisuuden. Osa opetuksesta poimitaan verkon kautta kyseiseen aiheeseen erityistiedot hankkineelta koululta ja vastaavasti oman koulumme erityisteeman mukainen opetus näkyy kenen tahansa poimittavana internetissä.

Kylän liikuntapaikat ja virkistysalueet ovat asianmukaisessa hoidossa, koska Ulvilan kaupunki on tehnyt pitkäjänteisen yhteistyösopimuksen kylän yhdistysten ja yrittäjien kanssa. Hoitosopimus kattaa uimarannan, venepaikkojen, saunan, kahvilan, avantouintikeskuksen, luontomatkailukohteiden ja –reitit sekä urheilupaikkojen hoidon. Sopimus työllistää 2-4paluslaista ympäri vuoden. Samalla kylän virkistyspaikoista on tullut suosittu kohde paitsi Ulvilan asukkaille myös koko seutukunnalle. Kylätalo on jatkuvassa käytössä erityisesti kesäisin matkailijoita palvelevana pisteenä, kuin myös erilaisten harrastusten toimintakeskuksena.

Kyläläisten turvallisuutta on entisestäänkin parannettu rakentamalla kevyen liikenteen väylä vilkkaan tien varteen kylänraitilta alkaen aina kohti Harjunpäättä. Kyläläisten käytössä on kutsutaksi ja viikottain tehdään ostosmatkoja mallia ”ovelta-ovelle”.

Kylänraitti on siistiytynyt autonromuista ja yksityisistä kaatopaikoista. Asukkaat pitävät kunnia-asiana että raitin varren pihat ja rakennukset ovat viimeisen päälle kunnossa. Matkailuoppaissa mainitaan nähtävyytenä Paluksen kylänraitti, ja usein nähdäänkin turistibussi ajamassa kylänraittia pitkin.

Kylä on erikoistunut pariin eri vuodenaikana järjestettävään tapahtumaan, jotka kokoavat kyläläiset yhteen, entisiä paluslaisia saapuu sankoin joukoin ja vieraita, kylästä kiinnostuneita ihmisiä, käy satamäärin. Tapahtumat on onnistuttu tuotteistamaan siten että kylän elinkeinonharjoittajat pystyvät rahastamaan ja samanaikaisesti talkootyön avulla hoituu sosiaalisen yhteenkuuluvaisuuden tunteen ylläpitäminen. Säännöllisesti järjestetään erilaista koulutustarjontaa kaikille kyläläisille.

Paluksen selviytymismallia kopioidaan muualle maahan ja Palus-malli on useasti julkisuudessa. Kunnan virkamiehet ja luottamusmiehet ovat oivalta- neet sen että hyvinvoivat aktiiviset ja kehittyvät kylät ovat kunnan etu ja niinpä he toimivat kiinteässä yhteistyössä kylän toimijoiden kanssa Ulvilan markkinoinnissa.”

Mikä kylä !!!!!